

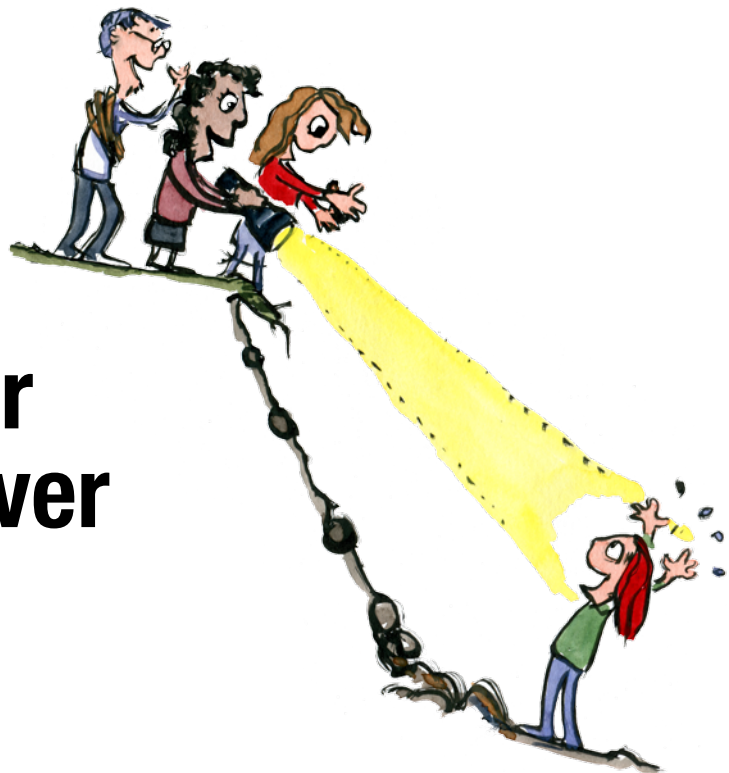

Intensiv læring

på efterskoler

Erfaringer og anbefalinger fra seks efterskoleers
forsøg med intensive læringsforløb
for efterskoleelever med faglige udfordringer

Hvordan hjælper vi efterskoleelever med faglige udfordringer?

Hvert år begynder ca. 30.000 elever på en af landets 240 efterskoler. På alle skoler er der elever, der har brug for en ekstra indsats for at kunne komme i gang med en ungdomsuddannelse.

I skoleåret 2017/18 og 2018/19 har seks efterskoler eksperimenteret med intensive læringsforløb for elever i 9. klasse, der er erklæret ikke-uddannelsesparate i 8. klasse. Det er elever, der har brug for et ekstra skub til det faglige, og som ofte også har en række personlige og sociale udfordringer. Det kan f.eks. være manglende motivation og tro på, at de kan rykke sig fagligt, skoletræthed eller lavt selvværd.

Eleverne er blevet tilbudt et fireugers forløb, hvor de bl.a. har modtaget intensiv undervisning i dansk og matematik og arbejdet med udvikling af personlige og sociale kompetencer i et nyt fag kaldet Mit liv. Der er arbejdet mere systematisk med synlige mål for eleverne, og eleverne er i det hele taget fulgt tættere, end der er mulighed for i en almindelig klasse.

Har det virket? Både ja og nej. Der er i elevgruppen mange elever, der er blevet erklæret uddannelsesparate i slutningen af skoleåret. Og der er mange solstrålehistorier fra projektet om elever, der har rykket sig markant i fagene og fået troen på egne evner tilbage. De deltagende lærere har også oplevet det positivt at få mulighed for at gøre en ekstra indsats for en særlig gruppe elever og har udviklet nye tilgange til de fagligt svage elever.

Ser vi derimod på resultaterne fra en evaluering, som Epinion har lavet for Efterskoleforeningen, er svaret knap så positivt. Set generelt over elevgruppen er der ikke signifikante udviklinger på det personlige, sociale eller faglige plan. Og på trods af de gode historier oplever skolerne heller ikke, at intensiv læring i den form, de har afprøvet, samlet står

mål med de ressourcer, der er blevet brugt på forløbene.

I denne pjeces fremlægger vi tanker og erfaringer fra projektet, som forhåbentlig kan være med til at inspirere andre efterskoler til at overveje, hvordan efterskolerne kan blive endnu bedre til undervisning, der gavner de fagligt svage elever. Og hvordan efterskolerne ved at arbejde med mestningsstrategier og læringsfællesskaber kan rykke eleverne personligt og socialt.

Vi udruller ikke et færdigt koncept for intensive læringsforløb. Men vi fortæller om projektet og kommer med ideer til, hvordan man på skolerne kan strukturere forløb, så det passer bedre ind på efterskolerne. Om det kaldes turboundervisning, intensiv undervisning eller noget helt

tredje er ikke afgørende. Det handler grundlæggende om at løfte de elever, der har brug for en ekstra indsats.

Efterskoleforeningen vil gerne takke de deltagende skoler for at bruge tid og kræfter på at være med i arbejdet. Også en stor tak til Egmont Fonden, der har støttet projektet økonomisk.

Sammen med denne pjece udgiver vi en lærervejledning med flere ideer til at arbejde med elevernes faglige, personlige og sociale kompetencer, som Københavns Professionshøjskole har udarbejdet i forbindelse med projektet.

Efterskoleforeningen,
november 2019

Baggrund for projektet

Seks efterskoler har i skoleåret 2017/18 og 2018/19 afprøvet et fireugers intensivt læringsforløb for 9. klasseselever, der i 8. klasse er blevet erklæret ikke-uddannelsesparate. Der har deltaget ca. 10 elever pr. skole pr. skoleår, så samlet har ca. 120 elever afprøvet forløbet.

Forud for forløbet har de deltagende lærere modtaget et tredages undervisningsforløb udviklet af Københavns Professionshøjskole. Der har desuden været afholdt to fælles seminarer for alle skoler, hvor lærere og ledere har delt erfaringer, ligesom skolerne undervejs i forløbet har modtaget faglig sparring fra Københavns Professionshøjskole.

Eleverne har i fire uger modtaget ca. 20 timers undervisning på et lille hold med to lærere til stede i de fleste timer. Skolerne har fulgt en overordnet organisatorisk ramme, men har derudover haft mulighed for selv at tilrettelægge forløbene. Hovedforløbet er blevet placeret, så eleverne har kunnet følge deres linje- og valgfag ved siden af. Eleverne er udover hovedforløbet blevet tilbudt mentorstøtte, elevmakkere og en faglig cafe.

Eleverne er blevet testet af Epinion umiddelbart før hovedforløbet, umiddelbart efter hovedforløbet og ved afslutningen af skoleåret.

Epinion har anvendt Folkeskolens 9. classes afgangsprøver fra 2012, 2015 og 2017 for henholdsvis dansk læsning og matematik færdighedsregning. Desuden er eleverne blevet spurgt til deres egne oplevelser af forskellige personlige og sociale kompetencer som eksempelvis samarbejdsevne, selvtillid og selvindsigt.

Følgende skoler har deltaget i projektet

- Blidstrup Efterskole
- Dronninglund Efterskole
- Faxehus Efterskole
- Hardsyssel Efterskole
- Midtfyns Efterskole
- Ølgod Efterskole
- Borremose Erhvervsefterskole, der lukkede med udgangen af skoleåret 2017/18, deltog det første år.

Tankerne bag projektet

Lidt om de fire værdier

Mestringsforventning er ifølge forskningen et af de vigtigste elementer, der skal til for at skabe motivation hos en elev. Det er bl.a. Albert Bandura, der er kendt for teorien. Han bruger det engelske udtryk 'Self-efficacy', der oversættes til dansk med mestringsforventning

Læringsfællesskaber handler bl.a. om, at alle elever er aktive deltagere i og medskabere af fællesskabet. I Danmark har bl.a. Susan Tetter beskæftiget sig en del med læringsfællesskabers betydning for inklusion.

Refleksion kan være med til at skabe forandringer, men er ikke nødvendigvis systematisk og foregår typisk hos den enkelte. Metarefleksion skal sættes i system og følges op. Donald A. Schön har udviklet teorier om metarefleksion.

Resiliens handler overordnet om, at nogle mennesker klarer sig godt på trods af, at deres livsbetingelser er hårdere end andres.

Udgangspunktet for efterskolernes intensive læringsforløb har været en værdistjerne med begrebet livsduelighed som fælles reference.

Værdistjernen indeholder fire værdier eller kategorier, som har været sigt punkter i planlægningen, gennemførelsen og evalueringen af de intensive læringsforløb. Det er værdier, der skal være med til at øge elevernes livsduelighed – og mere konkret styrke elevernes kompetencer, så de bliver uddannelsesparate og klar til videre uddannelse.

De fire værdier er:

- Mestringsforventninger
- Læringsfællesskaber
- Refleksion
- Resiliens

At arbejde med en værdistjerne kan være en god måde at strukturere et forløb, da det kan skabe et fælles fokus hos lærere og ledelse i planlægningen og gennemførelsen af et forløb. En værdistjerne kan anvendes i et intensivt forløb, men kan med fordel også anvendes i andre former for forløb, hvor man arbejder med udvikling af personlige, sociale og faglige kompetencer.

På næste side er værdierne i værdistjernen oversat til nogle konkrete mål, som de forskellige værdier peger henimod. En sådan model kan være med til at synliggøre for elever og lærere, hvilke forventede handlinger der knytter sig til arbejdet med de forskellige sigt punkter.

Hvad er intensive læringsforløb?

- I et intensivt læringsforløb arbejdes der i en afgrænset periode fokuseret med en særlig udfordring hos eleven. Det kan f.eks. være en indsats for at styrke læsefærdigheder eller sociale og personlige kompetencer.
- Målgruppen for intensiv læring er alle elever, som oplever læringsvanskeligheder i en kortere eller længere periode.
- Forløbene kan variere i tid og intensitet, men er alle kendetegnet ved, at de har et koncentreret fokus og bryder med den vante undervisning.

Kilde: Egmont Rapporten 2015: Intensive læringsforløb

Værdistjernen

Mestringsforventninger

—
Jeg tror på, at jeg kan mestre de opgaver, jeg står overfor

—
Når jeg mestrer en opgave, bliver det gjort synligt for mig

—
Læreren har høje forventninger til mig

Refleksion

—
Jeg ved, hvad jeg skal gå i gang med

—
Jeg tænker over, hvad jeg skal gøre, og hvordan jeg gør

—
Jeg tænker over, hvad der gjorde, at jeg klarede det godt og hvad der gjorde, at noget var svært

Livsduelighed

Læringsfællesskab

—
Jeg kan bidrage positivt til fællesskabet med de evner, jeg har

—
Jeg oplever mig velkommen i fællesskabet

Resiliens

—
Jeg ved, hvad der gør mig utryk, og hvordan jeg kan blive tryk

—
Jeg ved, hvad jeg gør, hvis jeg har brug for hjælp

—
Jeg ved, hvordan læreren kan hjælpe mig, når noget er svært

Rammer og struktur

Intensive læringsforløb kan organiseres på mange måder. Fælles for dem er, at der i en afgrænset periode arbejdes fokuseret med en særlig udfordring hos eleven.

I projektet valgte vi det første år at lade skolerne afprøve et fire ugers hovedforløb placeret omkring efterårsferien. Eleverne blev undervist ca. 20 timer om ugen i en lille gruppe med 10 elever. Eleverne modtog særlig undervisning i dansk og matematik og et nyt fag kaldet Mit liv.

Skolernes erfaringer med et forløb på fire uger er blandede. Lærerne oplever, at de lærer eleverne utroligt godt at kende, og at den tillid, der bygges op i forløbet, kan bruges efterfølgende. For nogle elever giver det stor tryghed at være i en lille gruppe med god lærerbemanding og dermed god opfølgning på eleverne. Men der

er også skoler, der oplever elever, der hurtigt længes tilbage til deres almindelige klasse. Det hænger givetvis sammen med, at eleverne næsten lige er begyndt på skolen og derfor også skal bruge energi på at falde til i de andre fællesskaber; i klassen, på linjefagene osv.

I det andet skoleår var der skoler, der valgte at dele det fire ugers forløb op i to ugers perioder. Det gav mere kontinuitet mellem de intensive perioder og resten af skoleåret, og skolerne oplevede, at det var rart for eleverne, at de ikke skulle væk

Tid til linjefag

Skolerne havde frihed til selv at placere de 20 timer i løbet af ugens fem dage.

Alle skoler sikrede sig, at placeringen af timerne gjorde det muligt for eleverne at følge deres linjefag og valgfag. Det var et bevidst valg, at eleverne, som for manges vedkommende er skoletrætte, ikke skulle undvære deres interessefag.

fra deres almindelige klasser i så lang en periode. Samlet er skolernes erfaringer, at det at arbejde med en særlig udfordring hos elever i afgrænsede perioder giver god mening, men at fire uger i sammenhæng er for længe, når det kun er enkelte elever, der deltager i et forløb.

Derfor er en vigtig læring af projektet, at skolerne skal overveje at gøre perioderne kortere – og mere fordelt over skoleåret, hvis man vil arbejde med intensive læringsforløb. Og så er det en vigtig erfaring, at man i højere grad skal tænke hele skolens elevgruppe ind i organiseringen. Dvs. at alle elever i perioder modtager intensive forløb, hvor skolen bryder med den vante undervisning. Det har man bl.a. gode erfaringer med på True North Efterskole. Her sammenligner man intensive læringsforløb med intervaltræning, hvor man en periode skruer op for tempoet, der på den lange bane gavner alle. Det kræver organisering og god planlægning, da det får indflydelse på hele skolens årshjul.

DAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	
Dansk	Mit liv	Dansk	Mit liv	FORMIDDAG
Mit liv	Matematik	Linjefag	Valgfag	EFTERMIDDAG
		Faglig café		AFTEN

Turbo på dansk og matematik

I den faglige undervisning har der været fokus på dansk og matematik. Man kan også tænke intensive læringsforløb ind i andre fag, f.eks. sprogfag eller naturfag.

I projektet har der været stor frihed til selv at opbygge forløbene i dansk og matematik. Derfor er der heller ikke udarbejdet færdigt undervisningsmateriale til skolerne. De deltagende skoler er i stedet blevet præsenteret for forskellige tilgange til at arbejde med fagligt svage elever, bl.a. et fokus på at arbejde med forskellige former for målorienteret læring.

Når skoler arbejder med læringsmål i undervisningen, bidrager målene til at

sætte nogle klare rammer op for eleverne, og de deltagende skoler har generelt oplevet det positivt med disse konkrete værktøjer. Skolerne har også oplevet det positivt, at arbejdet med de personlige og sociale kompetencer, der er arbejdet med i faget Mit liv har kunnet inddrages i den fagfaglige undervisning. For eksempel har lærerne trukket på nogle af de snakke, de har haft i faget Mit liv omkring selv-værd og mestringsforventninger, når eleverne er stødt på udfordringer i dansk eller matematik.

Det har været en udfordring, at eleverne har skullet til afgangsprøver i 9. klasse og dermed har haft et tidspres i forhold til pensum. Selv om eleverne ideelt set løftes fagligt og dermed indhenter det tabte, er det en konkret udfordring. Det kan delvis løses ved kortere forløb, ligesom der generelt er mindre pres på i 10. klasse.

Målorienteret læring

Når man arbejder med læringsmål, er der flere faktorer at være opmærksomme på:

- Læringsmål skal være elevens eget redskab i læringsprocessen
- Læringsmål skal være meningsfulde for eleverne
- Elevens vej mod at nå målene skal løbende evalueres

3 eksempler på arbejde med målorienteret læring

Metoderne kan også bruges i undervisningsforløb, der ikke er organiseret som intensive læringsforløb.

Logbøger

Eleverne anvender en logbog til at skrive om deres egen læring, herunder nye ting de har lært, hvilke mål de har opnået og hvad de har været optaget af. Logbøger kan bygges op som 'bullet journal', hvor der er fokus på det grafiske element. Det kan være med til at skabe overskuelighed for eleverne, og det kan virke motiverende at arbejde med tegninger osv.

VØL-modellen

VØL-modellen bruges ofte i de mindre klasser, men kan også anvendes til fagligt svage elever. Her skal eleverne i starten af et forløb skrive, hvad de ved, og hvad de ønsker at vide. Til sidst noteres hvad de har lært. Modellen kan anvendes for at støtte elevernes refleksion over, hvad de har lært.

Læringsbarometer

Et læringsbarometer kan anvendes løbende i undervisningen som redskab til at skabe refleksion hos elever over deres læringsprogression. Eleverne udfylder barometeret i forhold til, hvor de selv mener, at de befinder sig. Man kan dernæst løbende følge udviklingen hos eleven.

Personlig og social udvikling

Mit liv

Faget Mit liv har været en central del af det intensive læringsforløb. Her har skolerne arbejdet med at udvikle elevernes personlige og sociale kompetencer.

Der er f.eks. arbejdet med:

- Motivation og trivsel under forløbet
- Drømme om – og veje til – en ungdomsuddannelse
- Personlige og sociale mål i relation til uddannelsesparathedsvurderingen
- Deltagelse i selve det intensive forløb, f.eks. egne faglige mål og deltagelse i undervisningen

Mit liv har været skemalagt med en del timer hver uge, og det har givet skolerne mulighed for at bruge ekstra meget tid på det personlige og sociale. Flere af skolerne har brugt en del tid i starten på at ryste gruppen sammen ved at tage på små ture og lave hyggelige aktiviteter.

Mit liv har været en god ramme for at arbejde med elevernes personlige og sociale kompetencer. I forløbet har det været ud-

viklet inden for rammerne af intensive forløb, men faget kan også være skemalagt over hele skoleåret for alle elever. Arbejdet med elevernes personlige og sociale kompetencer foregår naturligvis hele tiden både i undervisning og samvær. Men skolerens erfaringer med Mit liv har været positive. De er gået mere målrettet til værks og har haft tid til at arbejde meget konkret med f.eks. elevernes mestringsforventninger og elevernes selvtillid.

Lav et hyggeligt lokale

I det intensive forløb har skolerne også gjort meget ud af at indrette et velegnet lokale, så eleverne har fået et tilhørsforhold til det sted, hvor de tilbringer en del timer sammen. Skolerne har oplevet, at det har haft stor betydning for det sociale klima, at eleverne har haft deres eget rum.

Et særligt lokale, f.eks. til læsecafé, faglig café eller samtalerum, kan være en ide, selvom man ikke laver intensive læringsforløb.

Styrkekort

Flere af skolerne har i faget Mit liv arbejdet med styrkekort. Styrkekort er et godt redskab til at sætte fokus på styrker og ressourcer hos børn og unge f.eks. i samtaler, undervisningssituationer og generelle trivselstiltag.

Kortene findes i forskellige varianter, f.eks. har Psykiatrifonden udviklet et sæt med 24 styrkekort. Styrkekortene kan købes på Psykiatrifondens hjemmeside.

Understøttende funktioner

I projektet har efterskolerne udover hovedforløbet på fire uger arbejdet med en række understøttende funktioner i løbet af skoleåret.

De understøttende funktioner har skullet bygge bro mellem hovedforløbet og resten af skoleåret, så de elementer, der er blevet arbejdet med i hovedforløbet i forhold til f.eks. mestringsstrategier, og læringsmål, er blevet brugt resten af skoleåret.

Skolerne har arbejdet med tre forskellige former for understøttende funktioner:

- Faglig cafe
- Makkerpar
- Mentorstøtte

Da faglig cafe og mentorstøtte kræver ekstra lærerressourcer, kan det være en stor fordel, at skolerne tænker dem ind i skolens eksisterende struktur, og mange skoler har formentlig også allerede tiltag, der kan minde om f.eks. faglig cafe og mentorstøtte. Og selvom tiltagene her er tænkt som understøttende funktioner til hovedforløbet i projektet, er der naturligvis ikke noget i vejen for at arbejde med elementerne selvstændigt. Gevinsten, når det tænkes sammen, er, at man kan arbejde med f.eks. mestringsstrategier på tværs og dermed øge udbyttet.

Faglig cafe

En faglig cafe kan organiseres på forskellige måder. Ideen med en faglig cafe er, at de elever, der har været en del af et intensivt læringsforløb, efterfølgende mødes i en faglig cafe, f.eks. ugentligt eller hver anden uge. Her kan eleverne få systematisk sparring og feedback på de mål, som eleverne har opsat i den faglige undervisning. Derfor skal det også ideelt set være en lærer fra det intensive forløb, der står for den faglige cafe. Der er tale om mere end en almindelig lektiecafe, hvor man kan få hjælp til lektierne. Cafeen kan f.eks. placeres i forbindelse med skolens stilletime, hvor udvalgte elever får lov til at forlade værelset og deltage i faglig cafe.

Mentorstøtte

Elever, der deltager i et intensivt læringsforløb, tilknyttes en mentor, der også er underviser på det intensive forløb. Mentoren afholder f.eks. en ugentlig samtale med eleven. Fokus i mentorsamtalerne er at holde fast i den udvikling, som eleverne oplever på det personlige og sociale plan og til dels også det faglige. I lærervejledningen er der forskellige bud på, hvordan mentorsamtaler kan struktureres med konkrete anvisninger på spørgsmål, f.eks. Alexander von Oettingens dannelsesorienterede samtale.

Makkerordning

I en makkerordning bliver elever i et intensivt forløb sat sammen to og to, så eleverne kan understøtte hinanden i deres udvikling. Makkerordningen kan bl.a. anvendes i den faglige cafe, hvor eleverne kan arbejde sammen to og to. Man kan også afvikle mentorsamtaler, hvor eleverne deltager med deres makker.

Vær opmærksom på

Her på siden har vi samlet nogle erfaringer fra de deltagende skoler, som efterskoler skal være opmærksom på, hvis de ønsker at arbejde med intensive læringsforløb

Vi skal lige i gang, men der skal heller ikke gå for længe

I projektet placerede skolerne det første år forløbene i ugerne omkring efterårsferien. Det gav skolerne mulighed for at lære eleverne godt at kende, inden de fandt de endelige elever til forløbet. Med den tidlige placering på skoleåret var der samtidig mulighed for, at eleverne i resten af skoleåret kunne profitere af den udvikling, de gennemgik i forløbet.

På andet år var der større frihed til placering, og et par skoler valgte at dele hovedforløbet op i to. Det var der gode erfaringer med, bl.a. sikrede det bedre kontinuitet mellem de intensive perioder og den almindelige skolegang.

Ejerskab på hele skolen

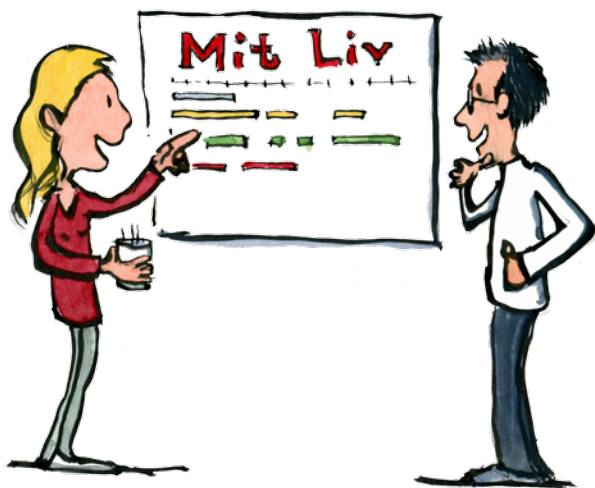
De deltagende lærere har oplevet et stærkt fællesskab omkring opbygningen af forløbene både på skolen og i de netværk, der er opstået mellem de deltagende skoler. Men nogle lærere har også oplevet, at der ikke har været det store kendskab til projektet blandt de andre lærere på skolen. Det er vigtigt, at der er et bredt ejerskab på skolen, så de kompetencer, som eleverne opbygger i forløbet også kan bruges i de andre fag. Det er en kendt udfordring i intensive læringsforløb, som alle skal være opmærksom på. Hvis intensive læringsforløb bliver en del af skolens samlede undervisningstilbud, kan det være med til at sikre et ejerskab hos alle.

Et tilbud du ikke kan afslå eller?

Skal intensive læringsforløb – eller andre forløb for elever med faglige udfordringer – være et tilbud eller noget, man som skole beslutter på elevens vegne? De deltagende skoler har oplevet, at særligt de elever, hvor skolen har besluttet, at de skulle deltage, har været sværere at motivere. Eleverne er oftest næsten lige begyndt på efterskolen og nogle kommer med dårlige skoleerfaringer, hvor de har følt sig ekskluderet fra fællesskabet. Og selv om man kan 'sælge' forløbet som en positiv ting, vil det for nogle elever stadig være svært at blive taget ud af de nye fællesskaber, de næsten lige er trådt ind i. Hvis intensiv læring tænkes som forløb for hele skolen i udvalgte perioder, vil der ikke være samme risiko for, at nogle elever føler sig 'sat i bås'.

Hvad med 10. klasse?

I afprøvningen af intensive læringsforløb har skolerne arbejdet med 9. klasseselever. Det var et bevidst valg, at projektet skulle målrettes 9. klasseselever, da vi ønskede at sætte tidligt ind, så de kompetencer, der styrkes, kan bruges i det videre skoleforløb. Ulempen ved at placere forløb i 9. klasse er, at der er mange fag, hvor eleverne potentielt kan komme til prøve. Hvis skolen fokuserer primært på dansk og matematik, kan det give udfordringer i forhold til at nå pensum i de mindre fag. Selv om de intensive forløb skal løfte eleverne fagligt og dermed opveje det 'tabte', er der alligevel konkrete udfordringer omkring pensum. Og der er intet i vejen for, at de tilgange, der præsenteres her, ikke kan anvendes for 10. klasseselever.

Inspiration til mere viden

Her er der inspiration til læsning om intensive læringsforløb og generelt løft af fagligt svage elever.

- **Egmont Rapporten 2015**
Sætter fokus på intensive læringsforløb.
- **Lærervejledning**
Københavns Professionshøjskole, der har været med til at opkvalificere de deltagende skolars lærere, har udarbejdet en lærervejledning, hvor mange af tankerne fra denne piece er udfoldet.
- **Serie af undervisningsmaterialer**
Forlaget Alinea har udgivet en serie af undervisningsmaterialer målrettet de fagligt mest udfordrede elever i udskolingen.
- **Løft af de fagligt svageste elever**
På EMU'en ligger der en del materiale fra programmet 'Løft af de fagligt svageste elever'.
- **Styrkekort**
Ønsker man at arbejde med styrkekort kan man bl.a. læse mere på Psykiatrifondens hjemmeside.
- **Midtvejsevaluering**
Læs Københavns Professionshøjskoles midtvejsevaluering, hvor der er mere om efterskolernes erfaringer med intensive læringsforløb.
- **Afsluttende evaluering**
Epinion har målt udviklingen i elevernes personlige, sociale og faglige kompetencer.

Specialisering eller det brede fokus

Det kan være en udfordring, at eleverne på et intensivt læringsforløb har forskellige grunde til at deltage og kommer med forskellige udfordringer. Især når man vælger et bredt kriterie som 'ikke uddannelsesparat'. Hvis en efterskole vil udvikle intensive læringsforløb kan det derfor være en fordel at fokusere indsatsen på en mere afgrænset gruppe af elever, f.eks. elever med ordblindhed eller elever med store matematikvanskeligheder.

Hvis man organiserer intensive læringsforløb for hele skolen, kan det også være en mulighed for yderligere specialisering. Eleverne kan så deles ind på forskellige hold, afhængig af hvilke udfordringer, der skal arbejdes med.

For udvalgte elever eller for alle?

Det har været en udfordring for de deltagende skoler, at de intensive læringsforløb alene er tilbudt en lille gruppe af elever. Det kan være svært at planlægge, når enkelte elever skal trækkes ud af skolens almindelige skema og tilbydes et særligt skema. Skolerne er blevet nødt til at lade andre klasser få undervisning sammen for at få kabalen til at gå op. Og det er også en pointe, at to lærere til 10 elever koster i lærertimer.

Derfor kan det være en god ide at tænke intensiv læring ind i skolens samlede årshjul. Alle elever kan have gavn af perioder med intensiv læring, hvor det almindelige skema brydes op. Hvis det indgår som en naturlig del af skolens skema kan det planlægges bedre, så man undgår for mange vikarer. Og der er mulighed for at lave forskellige holdstørrelser afhængig af, hvor meget eleverne skal støttes.

Erfaringer og anbefalinger fra seks efterskoleers forsøg med intensive læringsforløb for efterskoleelever med faglige udfordringer

“FØRHEN TROEDE JEG SLET IKKE, AT JEG KUNNE HOVEDREGNING. DER GAV JEG FULDSTÆNDIG OP PÅ DET, MEN DET KAN JEG SÅ NU.”

elev

“JEG SYNES, DET ER GODT AT FÅ SYNLIGGJORT FOR ELEVERNE, HVAD MÅLENE ER. DER ER MERE MOTIVATION FOR AT NÅ SINE MÅL, NÅR MAN SELV HAR VÆRET MED TIL AT SÆTTE DEM, OG DET KAN VI OGSÅ GODT MÆRKE.”

lærer

“DA JEG BEGYNDTE, VAR JEG EN, DER NÆSTEN IKKE SAGDE NOGET I TIMEN TIL NU, HVOR JEG KAN SIGE NÆSTEN HVAD JEG VIL.”

elev